

Tisztelt Göre Gábor Humorkonferencia!

Keller Péter immár negyedik alkalommal hívja össze a tisztos grémiumot, hogy szomorúságra hajló nemzetünk szívébe dédapja lelkiületének derűjét beleplántálja. „Az élő Gárdonyi-arc” című művében Keller Péter ír a devecseri templom falán elhelyezett Fel nagy örömrre emléktábla avatásáról. „2002-ben csodával határos módon fél éven belül sikerült egy emléktáblát elhelyeztetni a devecseri templom falán. Lesenyei Márta gyönyörű bronz domborműve hirdeti, hogy abban az évben volt a 120. évfordulója annak, hogy a templomban felhangzott a Fel nagy örömrre kezdetű karácsonyi ének, amelynek zenéjét és szövegét egyaránt Gárdonyi Géza szerezte. Azóta is mindenütt elmondom és kérdezem, gondol-e valaki arra, hogy akkor 19 éves volt? Micsoda lehetőség lenne egy magyar „Fel nagy örömrre” zarándokhely.”

Immár valósul az álom, ha nem is Devecserre, de Szőlősgyörökre zarándokolnak el azok, akik keresik a derűnek és humornak lényegét.

Pilinszky János egyik esszéjében Dosztojevszkij Karamazov testvérek című művéből idézi Zoszima evangéliumi tanácsát „Barátaim, kérjétek jókedvet az Istentől, legyetek vidámak, mint a gyermekek, mint az égi madarak. És ne zavarjon benneteket cselekvésekben az emberek bűne, ne féljétek, hogy elsodorja, és nem engedi megvalósulni a ti műveteket... Kerüljétek az ilyen kishitűséget, gyermekeim! Itt csak egy a menekvés: bátor elszánással tedd felelőssé magadat minden ember bűnéért.”

Ugyancsak Dosztojevszkijre hivatkozva, Pilinszky így elmélkedik a Bűn és bűnhődés című esszéjében: „A realizált bűn: üresség, légszomj, türelmetlen unalom és szenvedés. A megvalósult jó viszont derű, tisztaság, örömrre és megkönnyebbülés. Isten nem azért hív minket a jóra, hogy örömrreket vegye, hanem épp ellenkezőleg, hogy az örömrreben, a valódiban, ez egyedül lehetségesben részesíthessen bennünket.”

Még egy utolsó idézetet hadd vegyek Pilinszkytól: „Az igazi vigasság lényegében és eredetében isteni. A modern, vulgár egzisztencializmussal átítatott mulatók keresztény ellenképe a kánai menyegző. Vidámság, derű, s az élet szeretete üli itt körül az asztalt. De ez a jézusi vidámság – paradox módon – a szenvedéstől sem riad vissza.” Pilinszky János, ez a küzdő, tépelődő ember Dosztojevszkijt olvasva egyre mélyebben érti meg a derű, a vidámság isteni eredetét, isteni mélységét.

Sokan úgy gondolják, minél távolabb kerülnek Istentől, annál felszabadultabban tudnak örülni, de amit megtalálnak, az örömrrenek nem az a mélysége, amire igazán vágynak. Isten azért hívja jóra az embert, tanítja a fenti idézet, hogy igazi örömrre legyen. Mintha Jézus szava visszhangozna: „Mindezt azért mondtam nektek, hogy örömrre legyen és örömrre legyen teljes legyen.” (Jn 15.11) Ferenc pápa is ugyanezen örömrre hív bennünket: Ahol nincs belső örömrre, ott az emberek külső vidámságot keresnek.

Álmodni, „Fel nagy örömrre” zarándoklatról, ismételten Humorkonferenciát szervezni, ha az örömrrenek, a derűnek és a humornak mélységét megragadjuk, helyén

való, a létnek olyan dimenzióját ragyogtathatja föl, amelyről rohanásaink közepette könnyedén elfeledkezünk.

Kívánom, hogy az idei együttlét is gazdagítsa a résztvevőket és segítsen bennünket felülemelkedni szorongásainkon, félelmeinken, haragjainkon. Zárszóként hadd idézzek még egyszer Pilinszkytól: „A megbocsátás – az elengedett adósság – a mennyei boldogság fundamentuma.”

Kívánom, hogy a konferencia újítsa meg reményünket, növelje derűnket és hozzon közelebb bennünket egymáshoz és az igazi értékekhez!

Budapest, 2017. április 21.

Igaz nagyrabecsüléssel:

Bíró László
püspök